REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 26. Brașov, Joi-Vinerĭ 4 (16) Februarie. 1900.

Enunciațiunile lui Szell.

II.

Am arătat, că discursul ministrului președinte unguresc, care se ḍice a fi fost rostit în cestiunea naționalităților, n'a fost în realitate decât o apĕrare a politicei sale maghiare în raportul cu naționalitățile față cu acusațiunile opósițiunei maghiare, că ar avé veleitățĭ de a face óre-carĭ concesiunĭ popórelor nemaghiare în detrimentul intereselor maghiarismului.

Décă d-l Szell nu s'ar fi simțit dator — pentru a dovedi, că nu este cu nimic mai puțin patriot și naționalist maghiar, decât antecesorii sĕi — sĕ între în discuțiunea seriósă a tuturor casurilor speciale în sine neînsemnate, trase de pĕr și aduse înainte de cătră Komjathy, ca dovadă, că politica lui n'ar fi destul de maghiară, atuncĭ ar fi rĕmas în cercul enunciațiunilor sale generale de mai înainte, și ar fi produs impresiunea, că mai are óre-carĭ reserve în politica sa față cu naționalitățile, reserve, ce nu voesce încă a-le da pe față. Dér intrând în acea discusiune specială a casurilor, pe carĭ însu-șĭ le-a numĕrat între 25—30, a ilustrat cum nu se póte mai bine adevĕrata valóre a politicei sale de naționalitate și și-a demascat'o cu totul, nimicind orĭ-ce speranțe, și a celor mai naivĭ, că ar avé óre-carĭ reserve în sens favorabil pentru naționalitățĭ, pe carĭ trebue sĕ le păstreze de-ocamdată — din considerațiunĭ de tactică — față cu șovinismul încă neîmblânḍit.

Nu vom mai enumĕra acusațiunile lui Komjathy, în contra cărora s'a apĕrat cu atâta consciențiositate d-l Szell; nu vom reaminti de es., că d-l Szell a creḍut a combate mai bine acusarea, că guvernul a întărit alegerea unui episcop sêrb, care nu scie unguresce, ḍicênd, că acel episcop e bun patriot și „învață acum unguresce“. Ne vom mârgini a ilustra puțin numai ceea-ce a observat d-l Szell, ca apĕrare contra învinuirii, că politica lui toleréză esistența numĕróselor institute de banĭ românescĭ. Ministru-președinte nu s'a îndestulit a declara, că aceste institute au drept sĕ esiste pe basa legii și sub scutul legii, ci după-ce n'a vrut sĕ le ia și altfel în apĕrare, ca institute create în sînul unui popor, care face parte constitutivă în stat, a aflat de bine a confirma opiniunea acusatorului sĕu ḍicênd, că trebue sĕ fiă contrabalansată desvoltarea lor pe teren social și că chemarea institutelor de banĭ maghiare, în special, este de-a îndeplini acéstă problemă față cu institutele române.

Cine vorbesce aicĭ? Un fanatic de ocasiune ca Komjathy, orĭ primul consilier al Majestății Sale? Ce îndatorirĭ crede a avé acest consilier cătră cele trei milióne și mai bine de Românĭ din statul ungar, și cum înțelege el a fi binevoitor față cu Românii când consimte cu cei mai fanaticĭ dușmanĭ ai lor, admițênd, că în interesul maghiarismului violent se cere sĕ fiă împiedecată desvoltarea economică a poporului român, rădĕcina esistenței sale în acest stat, ba dând chiar sfaturĭ cum și pe ce cale s'ar puté ajunge mai bine ținta acésta, după-ce legea nu opresce acea desvoltare?

Ce părere trebue sĕ-șĭ formeze omul despre simțul de dreptate al ministrului președinte vĕḍênd așa ceva?

Nu trebue sĕ apară ca o crudă ironiă, când după o astfel de apĕrare a politicei sale de naționalitate, d-l Szell povestesce cu mult umor, că décă vre-unul dintre „compatrioții și frații românĭ“ ar merge la el, ca sĕ vorbéscă cu dênsul despre aceea, cum și când Românii voesc sĕ-șĭ părăséscă pasivitatea, dênsul șĭ-ar ținé de datoriă — ca unul, care conduce afacerile țĕrii, cu responsabilitatea ce o are față cu Majestatea sa și cu parlamentul — sĕ între în vorbă cu el?

Ce scop ar avé o astfel de convorbire și ce ar puté aștepta dela ea „compatrioții și frații românĭ“, când același ministru-președinte declară, cum vĕḍurăm mai sus, că și după convingerea sa, desvoltarea și înaintarea poporului român este un pericul pentru rassa dominantă?

Convocarea „Reichsrath“-ului.

După un interval de mai bine de două lunĭ, „Reichsrath“-ul austriac este convocat pe ḍiua de 22 Februarie n.

Reforma dreptului electoral.

In ședința din 12 Febr. a camerei ungare érășĭ a fost sulevată cestiunea reformei dreptului electoral. Anume Francisc Kossuth a pretins împărțirea mai proporționată a cercurilor electorale și estinderea dreptului electoral pe basa proporționărei séu mai bine ḍis a reducerei censului. Bela Barabaș a pretins reducerea numĕrului deputaților, ér Gavril Ugron a cerut sufragiul electoral.

Szell a reflectat numai la propunerile lui Kossuth, făcênd aceleașĭ declarațiunĭ, pe carĭ le-a făcut și în comisiune, ca rĕspuns la o interpelare a deputatului partidei poporale Bazath. El recunoscù adecă, că cercurile electorale nu sunt împărțite proporțional; de-asemenea recunoscù, că este îndreptățită cererea de-a se regula censul electoral și că amêndouĕ aceste cestiunĭ au lipsă de reformă, însĕ acésta, ḍise, încă nu este posibilă acum.

Pe lângă tóte declarațiunile lui Szell însĕ, cestiunea acésta nu va puté fi luată dela ordinea ḍilei. Incă de pe acum s'a anunțat la cuvênt cu ocasiunea desbaterei budgetului de interne deputatul din partida poporală Francisc Buzath. Nu numai cei din partida poporală și din stânga estremă, ci mulțĭ chiar și din partida liberală sunt pentru reforma electorală. Așa deputatul guvernamental într'un articol de ḍiar declară hotărît, că el mai potrivit găsesce votarea după comune. Se vede de aci, că cestiunea reformei electorale preocupă pe membrii legislațiunei unguresci de tóte partidele.

Procesul dela Baia de Criș

pentru cununa depusă pe mormêntul lui Iancu.

Procesul dela Baia de Criș, intentat celor trei tinerĭ românĭ universitarĭ, carĭ au manifestat sentimentele de pietate ale lor și ale colegilor lor românĭ la mormêntul nemuritorului Avram Iancu din Țebea, depunênd pe acest mormênt o cunună și ținênd două discursurĭ potrivite ocasionale, acest proces s'a terminat cu o sentință condamnatóre.

Cu privire la acésta primirăm erĭ diminéță, în ḍiua Intimpinărei Domnului, următórea telegramă:

„*Universitarii Coriolan* **Steer**, *George* **Novacovici** *și Ioan* **Scurtu** *au fost condamnați fiă care* **la câte șése sĕptĕmânĭ închisóre și 150 coróne amendă.**

La acest proces de sensațiune a luat parte mult public românesc din Baia de Criș și din jur. Apĕrătorĭ au fost d-nii advocați *Francisc Hossu-Longin* din Deva, *Dr. St. C. Pop* din Arad și *Teodor Pop* din Baia de Criș. Pertractarea a durat tótă ḍiua, înainte și după ameḍĭ și, precum se póte conchide din telegrama de mai sus, sentința a fost publicată numai erĭ diminéță.

Acéstă sentință a judecătoriei din Baia de Criș se póte alătura pe deplin la sentințele monstruóse aduse pentru combaterea sentimentului național românesc în Ardeal, și mai ales în acele ținuturĭ, unde domnesce ura cea mai turbată în contra elementului românesc.

Așteptăm sĕ primim amĕnunte despre decursul acestui proces politic, de natură curat persecutoriă, ca sĕ-l putem apreția din tóte punctele de vedere. Una putem afirma deja de pe acum, că adecă cei ce au pus la cale acest proces n'au servit prin el nicĭ autorității statului, nicĭ legalității, cu atât mai puțin însĕ dreptății. Dér nu și-au ajuns și nu-șĭ vor ajunge nicĭ scopul, ce par' a-l avé de-a terorisa tinerimea română, ca sĕ nu mai cuteze a-șĭ manifesta în nicĭ o împrejurare sentimentele ei curate și legitime naționale.

Jubileul Metropolitului Mihalyi.

(*Manifestația de Marțĭ séra*)

In preséra jubileului Inalt Prea Sânției Sale Metropolitului Dr. V. Mihalyi, s'a făcut în Blașiŭ o frumósă manifestațiă.

La 6 óre séra s'a format un imposant conduct, care, în frunte cu musica pompierilor, a plecat spre residența metropolitană. Conductul era format de elevii dela scóla poporală, dela institutul preparandial, apoi studenții gimnasialĭ și profesorii lor. Conductul se puse în mișcare la sunetul „Marșului lui Mihaiŭ“ și între puternice strigăte de: „Trăéscă Metropolitul“, conductul plecând dela gimnasiu, la seminarul teologic i-s'au alăturat clericii cu profesorii, ér la internatul de fetițe, elevele acestui internat.

Incunjurând astfel piața, conductul ajunse în curtea residenței metropolitane, unde era adunat un public imens. Aicĭ se afla și orchestra studenților, postându-se în fața residenței.

Peste puțin apare în ușa castelului înaltul jubilar încunjurat de membrii familiei sale și de membrii capitulului metropolitan. Aclamărĭ entusiaste isbucnesc din sute de piepturĭ și se face o ovațiune înălțătóre. După-ce s'a făcut liniște, profesorul Alexiu *Viciu* pășesce înainte și rostesce un călduros discurs la adresa Inalt Prea Sfinției Sale.

Oratorul impunĕtórei manifestațiunĭ spune la început cum a plăcut Spiritului sânt sé cheme cap al bisericei și scólei pe înaltul jubilar, care acum de 25 de anĭ își împlinesce misiunea sântă ce o are, cu blândeță, cu virute, cu paciență și pretutindenea și în tóte punêndu-se în frunte. Acum cincĭ anĭ, a venit cu iubire, cu pietate și cu dreptate în fruntea Metropoliei, aprinḍênd focul iubirii în inimĭ și producênd liniște adêncă în suflete. Superiorii și elevii, învĕțătorii și învĕțăceii dela tóte institutele culturale au venit acum sĕ dea espresiune iubirii și recunoscienții lor și sĕ manifeste bucuria, că s'a împlinit un pătrar de secul dela archipăstorirea Inalt Prea Sfinției Sale.

„Jubilăm drept aceea cu sinceritate fiéscă — continuă oratorul — și din mii de pepturĭ înălțăm ferbințĭ mulțumirĭ Tatălui Ceresc, că a conservat în deplină vigóre pe *Coróna Sionului român*, pe susținĕtorul îngrijat al acestor vechĭ și binemeritate așeḍĕminte culturalĭ, pe Capul venerat al Provinciei mitropolitane gr. cat., la care căutăm cu încredere și de care ne alipim cu tot focul iubirei. Și micĭ și marĭ, și tinerĭ și bĕtrânĭ, părințĭ și prunci din sinul bisericei 'Țĭ aducem darurĭ jubilare chiar inimile nóstre, căcĭ părintesce ne-ai condus destinele, ne-ai fost și ne eștĭ astăḍĭ fala și anghira speranței, și scutul și tăria după Dumneḍeu.

„Părinte Bune! Noi facem voturĭ Proniei divine sĕ-Țĭ dea anĭ mulțĭ și ḍile tot senine, ca unițĭ fiind în cugete și în simțirĭ sĕ ne conducĭ la limanul dorit. Dér lupte, grele lupte, prevĕd și norĭ grei pe orisont se ridică și vijeliόse furtune asupra Vasului sfânt se descarcă: Insĕ „viu e Domnul“, că Naia gubernată, înțeleptesce condusă „cu mână tare și cu brat înalt“ luminată de măreț far din Sionul românesc, eși-va învingĕtóre din tóte uraganele și fericesce va ajunge în port. Grațióse Părinte! Primesce ale nóstre cânturĭ de armonie, omagiul nostru sincer, nefațărit și cordiale urărĭ de fericire! Fie-Țĭ isbânḍile, pe cum Țĭ-i numele!

„Din ceriŭ i-a fost chemarea, ales de Provedință“, Mitropolitul Victor trăéscă întru mulțĭ anĭ.“

Un lung și puternic „*Sĕ trăéscă!*“ înecă ultimele cuvinte.

Metropolitul rĕspunde adênc emoționat. Mulțumind pentru aceste frumóse ovațiunĭ, dă sfaturĭ tinerimei sĕ țină cu sfințeniă la șcólă, se asculte de sfaturile și învĕțăturile magistrilor, sĕ-șĭ formeze caractere tarĭ, și termină aclamând pe Majestatea Sa monarchul și pe Sfinția Sa papa.

In urmă corul cântă un imn ocasional și jubilantul retrăgêndu-se între vii aclamărĭ, conductul se reîntórce, ér torțele se depun în mijlocul pieții și se ard.

*

După cum ni-se comunică, clerul și poporul districtului protopopesc al Mureș-Uiorei, a trimis, prin d-l protópop Dr. Sebastian *Radu*, Inalt Prea Sfinției Sale Metropolitului Dr. *Victor Mihalyi* o căldurósă adresă de felicitare, dorind jubilantelui ar-

chiereu viaţă îndelungată şi vigorósă spre prosperarea şi înflorirea bisericei şi poporului român.

Din Bucovina.

(*Cea mai recentă volniciă a bar. Bourguignon.*)

Am amintit în numĕrul trecut, că Nr. 376 dela 11 Februarie n. al *„Patriei“* din Cernăuţî a fost confiscat din causa primului articul, în care se sbiciuia după merit cea mai nouă volniciă a bar. Bourguignon în afacerea balului „Junimei“.

Acest bal formézǎ anî de-arêndul focarul, ce întrunea în sine elita societăţii culte a Bucovinei. La acest bal îşî dedeau întêlnire — ḑice „Patria“ în articulul confiscat — principii noştri bisericescî, tótă aristocraţia română şi cea strĕină, fruntaşii gândirei, representanţii oficiilor. Anul acesta însĕ comitetul arangiator al balului, consciu de demnitatea ce o represintă şi gelos de bunul renume de care se bucură balul tinerimei române academice, a înlăturat elementele social dubióse, carî prin parfumul faptelor lor ar puté presida cinstea societăţii. A eschis adecă pe rutênul Coco Wasilko, căruia din greşélă trimiţêndu-i-se o invitare, acésta fù ulterior revocată.

Afacerea venind la cunoscinţa baronului Bourguignon, s'a pus sĕ-şî rĕsbune şi sĕ se amestece în treburî private. Étă cum presentă „Patria“ isprava lui Bourguignon:

„Inainte de tóte (Bourguignon) a lansat un comunicat neoficios, în care se ḑice, că balul „Junimei“, odiniórǎ un drăgălaş şi primul loc de întêlnire al inteligenţei bucovinene, a devenit acum un mijloc de *agitaţiă politică*; ḑice apoi în acea notiţă, că metropolitul Arcadie, generalul garnisónei şi preşedintele ţĕrii, carî se învitau de obiceiŭ nu scrisual, ci prin o deputaţiune, au fost astă-dată demonstrativ ignoraţî, învitându-se numai scrisual. Imputându-ni-se în fine, că am învitat oficerî de călăraşî din România, ignorând pe oficerii noştri, se recomandă printre şire, ca inteligenta strĕină şi ofiţerimea sĕ se abţină dela bal.

„E de prisos a aminti, că tóte aceste insinuărî n'au fost decât perfidii. Oficerî din România n'au fost nicî unul, di nicî unul, la bal; oficerii garnisónei nóstre au fost toţî învitaţî; spre a evita o demonstraţiă în contra lui Arcadie, pe care „Junimea“ nu l'a putut învita personal din simplul motiv, că I. P. S. S. la timpul sĕu şi în calitate de vicar archidiecesan a scos „Junimea“ din reşedinţă, nu s'a învitat nicî el, dér nicî ceilalţî şefî prin o deputaţiune. E dór corect aşa. Balul cu tóte aceste a reuşit mai admirabil, decât în anii trecuţî. După lansarea acestei scirî, d-l Bourguignon a împulpat pe d-l Coco Wassilkó, a început gónă în contra comitetului arangiator. Şi acum se întêmplă un barbarism atât de frivol şi scandalos, încât n'avem cuvinte destul de aspre spre a-l înfiera. Un scandal biurocratic de o brutalitate ne mai audită nicî în Bucovina chiar. Étă cum;

„Intre membrii comitetului arangiator era din întêmplare şi d-l Dr. Nicu cav. de *Flondor*, funcţionar la guvernul ţĕrii. D-l Bourguignon, mânat de-o patimă órbă, neputênd deslănţui ura sa asupra altuia, şî-a ales drept victimă pe acest inocent. După cât suntem informaţî, d-l Dr. Nicu cav. de Flondor a fost citat în biuroul presidial şi a fost pus înaintea alternativei: *séu sĕ dimisioneze din comitetul balului Junimei, séu sĕ invite pe d-l Coco Wassilko la bal; de nu, i-se va intenta cercetare disciplinară.* D-l Dr. Flondor, de alta firea cea mai blăjină, vĕtĕmat până în adêncul inimei, a rĕspuns cu o admirabilă calmitate, că nicî una, nicî alta nu póte sĕ facă; singurul lucru ce stă în puterea sa este de-a *demisiona din postul de funcţionar*, în buna credinţă, că astfel va preveni intenţiunilor d-lui Bourguignon. Séra şî-a dat demisia şi a doua ḑi des-deminéţă a primit confirmarea, că acéstă demisiă se ia la bine-voitóre cunoscinţă. A mers fórte iute lucrul, după cum se vede.

„Vestea despre demisionarea d-lui Dr. Nicu cav. de Flondor, urmată în urma celei mai infame presiunî a bar. Bourguignon, s'a rĕspândit în capitală cu iuţéla fulgerului şi a produs o indignaţiune neţĕrmurită chiar în tabĕra adversarilor noştri, de alta prea lesne dispuşî a-ne desavua în tóte. Revoltarea sufletéscă e generală. Evenimentele se precipitézǎ acum. Nu suntem autorisaţî a prejudeca cele ce urmézǎ şi cele ce trebue sĕ urmeze. Vom observa o respectuósă tăcere în aceste momente, în carî se desfăşură ultimul act al farsei Bourguignon. O observare prealabilă însĕ ne vom permite şi ea e fórte simplă. D-l Bourguignon a abusat acum în modul cel mai mârşav de puterea încredinţată lui. Mârşav şi frivol. Rĕspunsul nu-i va rĕmâne dator naţia română a Bucovinei. D-l Dr. Nicu Flondor a făcut ceea-ce orîcare om cu simţ trebuia s'o facă. A demisionat şi a documentat cavalerism adevĕrat românesc.... Casul Flondor e adî casul naţiunei, şi naţiunea are şi elemente desperate. Cine sĕmĕnă vênt, culege furtună. Şi cu acésta terminăm deocamdată în buna credinţă, că d-l Bourguignon ne-a înţeles.“

Politica ucenicilor lui Szell.

Acum de bine ce ministru-preşedinte Col. *Szell* a desfăşurat în parlament „principiile fundamentale ale politicei naţionale maghiare“, ce trebue urmate în *cestiunea naţionalităţilor*, nu va fi de prisos, credem, a arăta cum pricep şi înţeleg ucenicii şi adicţii d-lui Szell aplicarea „principiilor“ de care e vorba.

Bate la ochî, că a doua ḑi după discursul ministrului-preşedinte în parlament, una din foile fruntaşe maghiare din Budapesta a publicat un articul asupra Şvabilor din Bănat, în care găsim minunate indicii privitor la avêntul, ce şi-l iau acum din nou *maghiarisatorii* sub scutul şi protecţia patronului lor din fruntea guvernului.

Bieţii Şvabi! Asupra lor şî-au aruncat ochii cei ce vor odată cu capul sĕ facă din ţĕrile acestea o mare „Maghiariă“ c'o singură naţiune esistentă în ea, „naţiunea maghiară unitară“. Au aflat, că Svabii ar fi cel mai bun element, cel mai potrivit material de desnaţionalisat şi contopit în rassa maghiară, pentru-ca apoi mâne poimâne tot prin ajutorul lor sĕ încépă maghiarisarea şi desnaţionalisarea Românilor şi Sêrbilor din părţile sudice ale Ungariei.

Asta cel puţin se póte conchide din articulul amintitei foi maghiare („Budapesti Hirlap“.)

Receta aplicării „principiilor fundamentale“ de care se vorbesce acum aşa de mult în pressa maghiară în urma discursului ministrului-preşedinte Szell, sĕ basézǎ în casul de faţă pe hipotesa, că Şvabii vor sĕ fiă Maghiarî nu numai în sentimente, ci şi în limbă. Ca dovadă se provócă „patrioticul“ autor din „Bud. Hrlp.“ la aceea, că din an în an numĕrul tinenerilor şvabî, carî cresc prin şcólele şi institutele unguresci primind „educaţiă“ şi „cultură“ esclusiv maghiară, se înmulţesce vĕḑênd cu ochii. Dat fiind „faptul“ acesta guvernul d-lui Szell e provocat, ca pe tóte căile şi prin tóte mijlócele sĕ cultive şi scutéscă în sînul Şvabilor „focul sacru al curatului patriotism“, sĕ influenţeze înţelepţesce şi cu de-abinele, ca „sângele german (şvăbesc) sĕ se prefacă în *sânge maghiar*“, căcî astfel „Ungaria va afla în părţile sudice (Bănat) *tăria naţiunei maghiare*.“

In chipul acesta Ungurii îşî vor vedé în curênd realisat măcar o parte din visul lor de aur — şi încă cum? Maghiarisând şi contopind pe Şvabî, carî cucerese teren printre Sêrbii din Bacîca, ba în Torontal dau vitejesce piept cu Românii, statul maghiar n'ar puté face ceva mai salutar pentru întărirea maghiarismului, decât câştigând sufletul şi inima Şvabilor prin protecţiune, pentru-ca ducêndu-i pe povêrnişul renegatismului, sĕ-i pornéscă odată contra Sêrbilor şi Românilor. *„Şvabii maghiarisaţî sunt unica fortăréţă inespugnabilă contra curentului slav şi român în Bănat“*, ḑic cei-ce aplaudă şi admiră în colónele lui „Bud. Hrlp.“ direcţia politică a ministrului Szell, susţiind totodată sus şi tare, că numai maghiarisarea şi contopirea Şvabilor póte forma în Ungaria sudică radicala soluţiune a cestiunei naţionalităţilor.

Şi fiind-că acésta se susţine pe faţă într'un ḑiar, care se pretinde a fi cel mai serios şi mai popular la Maghiarî, cine ar puté sĕ se mai îndoéscă în sinceritatea cu care sunt date pe faţă astfel de planurî? Chiar şi numai ca contemplaţiune, acest plan denotă barbarele sentimente şi intenţiunî ale adversarilor popórelor nemaghiare, carî de sus dela ministru până jos la cel mai de rênd nădrăgar sunt turmentaţî de fixa ideiă, că numai desnaţionalisând popórele din jurul lor pot fi stăpânî marî şi tarî în ţéra acésta.

Apoi, decă e pe atâta: înainte numai jupânilor dela putere! Este însĕ fórte trist, când un popor ajuns la absolută stăpânire şi egemoniă politică, se simte atât de slab şi neputincios în faţa viitorului, încât nu-şî vede scăparea, decât în sporirea lui numerică prin corciturî şi renegaţî.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Ḑilele din urmă au sosit scirî însemnate de pe câmpul de rĕsboiŭ din Africa.

După a treia respingere a lui Buller, armatele englese din Natal au trecut érăşî îndĕrĕt peste Tugela, forţate şi strîmtorate de tóte părţile de Burî. In urma acestei derute a Englesilor, generalissimul *Joubert* s'a decis sĕ ia ofensiva contra lui Buller, voind sĕ-l împresure şi sĕ-l facă imposibil în Natal. De-odată cu acésta sórtea rĕsboiului e transpusă aşa dicênd în partea apusénă, unde în jurul oraşului *Kimberley* se repetă acum aceeaşî campaniă ca în jur de Ladysmith. La Kimberley a alergat şi comandantul suprem *Roberts*, ca împreună cu generalii Methuen, French, Macdonald şi alţii, sĕ scape oraşul, unde stă refugiat Rhodes Cecil şi sunt grămădite comorile de diamante în valóre de mai multe milióne.

Étă scirile mai însemnate de pe câmpul de resboiŭ:

Ofensiva lui Joubert. Refugiarea lui Buller.

Prima scire despre luarea ofensivei din partea lui *Joubert* contra lui Buller a sosit din Durban. Joubert a năvălit cu 6000 pe pămêntul Zuluşilor cu scop de-a împresura pe Buller.

Scirea acésta fù confirmată de-o telegramă, ce a primit'o „Dayli Mail“ din Pietermaritzburg, care spune, că Burii înaintând au ocupat *Bloysfarm*, spre rĕsărit, care nu e departe de Chieveley, cartierul lui Buller, decât cale de-o oră cu calul. Burii au instalat aicî numai decât un spital.

O scire telegrafică din Berlin cu data de 12 l. c. spune, că înaintarea generalului Joubert spre *Greytown-Weston* a produs o mare panică la Durban şi Pietermaritzburg. Generalul Buller se retrage grabnic spre Estcourt. Ér din Bruxella se anunţă, că după scirile mai nouĕ, retragerea lui Buller a degenerat într'o adevĕrată derută. Burii au persecutat pe Englesî până la Tugela dréptă, şi acolo au ocupat posiţii fórte tarî. Joubert se pregătesce sĕ mérgă contra Pietermaritzburgului. Tot din Brucsella se anunţă, pe urma scirilor sosite de pe câmpul de rĕsboiŭ, că trupele englese sunt cu desĕvêrşire demoralisate. Aşa între altele se vestesce, că un escadron de cavaleriă engles a desertat înainte de a-se da ordinul de retragere.

In jur de Kimberley.

Intr'aceea a sosit la Londra scirea, că comandantul suprem *Roberts* a plecat cu 35,000 de ómenî sĕ libereze Kimberley. Scirea acésta a fost publicată de însu-şî guvernul din Londra cu adausul, că după liberarea oraşului, Roberts va merge direct spre Bloemfontein, capitala statului Oranje.

Nu mai puţin însĕ se întăresc aicî şi Burii, carî au început deja sĕ bombardeze Kimberley. Spre rĕsărit dela acest oraş ei şî-au făcut şanţurî puternice de apĕrare.

Retragerea Englesilor în Capland.

Agenţia „Reuter“ primesce din *Regensburg* scirî importante. Armata englesă de lângă Slingersfontein *a fost silită sĕ se retragă* la Rengsburg. Intre Englesî şi Burî au fost lupte estra-ordinar de sângeróse, în carî *Englesii au avut pierderî colosale.* Insu-şî oraşul Rensburg e în primejdiă, şi e probabil, că Englesii se vor retrage până la *Naawport*.

Armările Angliei.

In şedinţa de alaltăerî a camerei lordilor, ministrul de résboiŭ *Landsdowne* a declarat, că guvernul voesce sĕ echipeze pentru Africa 15 batalióne infanteriă, 37 baterii de tunurî, 6 baterii călăreţî şi 4 regimente de cavaleriă. Pentru a linişti spiritele, ministrul a declarat, că pentru apĕrarea ţĕrii mame stă gata o armată de 409 mii.

SCIRILE ḐILEI.

— 3 (15) Februarie.

Sânţirea bisericei române din Panciova. Cu privire la sânţirea bisericei române din Panciova, despre care ni-s'a telegrafat alaltăerî, primim încă următórele amĕnunte: Sânţirea bisericei române gr. or. din Panciova s'a făcut Dumineca în 30 Ian. st. v. 1900 prin protopresbiterul Panciovei Trifon Miclea din Satul nou, asistat de preoţii Stefan Popa din Seleuş şi Ioan Stroia din Omolita. In acea ḑi s'a celebrat *prima liturgiă în limba română* şi s'a introdus în oficiul de administrator parochial al Panciovei preotul Ioan Stroia. A participat mult popor şi inteligenţă şi mulţî învĕţătorî din ţinutul Panciovei. S'a dat şi o petrecere, care încă a succes, deşi abia cu 2 ḑile înainte s'a sciut, că va fi şi petrecere.

Pentru masa studenţilor dela şcólele medii şi superióre din Braşov au întrat dela corpul învĕţătorilor din *Preşmer* din venitul curat al unei petrecerî arangiate in favorul mesei studenţilor: *20 corone.*

— Esprimăm cele mai vii mulţămite pentru aceste nobile darurî: *Direcţiunea şcólelor.*

† Gustav Augustini, ḑiaristul de origine slovac, care a colaborat anii trecuţî multă vreme la „Tribuna“ din Sibiiu şi acum în urmă la „Tribuna Poporului“ din Arad, şî-a curmat alaltăerî diminéţa firul vieţii în desperarea, ce i-a causat'o suferinţa de o bólă incurabilă. Augustini era un zelos naţionalist slovac. In tómna anului 1897 a petrecut mai multe sĕptĕmânî şi în Braşov, unde a făcut băi de hidroterapiă. In timpul acesta am avut ocasiune a-l cunósce mai de aprópe ca pe un fervent aderent al causei naţionalităţilor. La începutul anului 1898 mergênd acasă a încercat sĕ scótă împreună cu alţii un ḑiar slovac, dér n'a reuşit. Pe lângă altele a fost torturat şi de nĕcazurile vieţii. — Fiă-i ţĕrîna uşóră!

Furt. Miercurî s'a descoperit la Casina română din loc un furt, care se vede că s'a sĕvêrşit în nisce circumstanţe cu totul estraordinare. Din cassa de fier a Casinei au dispărut bonurî de stat române în valóre de *25,000 de lei*, fără ca sĕ se fi putut descoperi vre-o urmă de încercare de spargere a cassei, séu a tresorului dinăuntrul ei, în care erau păstrate bonurile şi care a fost aflat deschis, şi cassa asemenea descuiată Ni-se spune, că de-odată cu bonurile de stat a dispărut din cassă şi cărticica, în care erau însemnaţî numerii bonurilor, ce se aflau pĕstrate în tresorul cassei. Aceştî numĕrî însĕ s'au putut erua imediat pe altă cale. Firesce casul acesta a produs mare sensaţiă. Poliţia a început îndată cercetarea casului. Amĕnunte despre mersul cercetării nu avem până în momentul de faţă.

Bonurile dispărute. Ni-se comunică, că scrisurile fonciare urbane române, carî au fost furate la Casina română, sunt cincî bucăţî à 5000 lei cu numerii următorî: 14,903; 23,219; 47,382; 67,782 şi 98.621.

Acésta spre scire tuturor acelor, cărora li-s'ar oferi spre vêndare aceste scrisurĭ fonciare.

Tinerii meseriaşĭ românĭ din Braşov (Scheiŭ) vor arangia Duminecă, în 6 (18) Febr. în sala dela Redută, o nouă petrecere poporală, al căreĭ venit va fi destinat în favorul fondului pentru înfiinţarea şi susţinerea unuĭ cor la biserica sf. Treimĭ de pe Tocile. Producţiunea, pentru al căreĭ bun succes tinerimea îşĭ dă tótă silinţa, va consta din corurĭ, dirigiate de d-l Dr. Sterie Stinghe, o declamaţiune, un dialog şi la urmă representarea următórelor două piese teatrale: „O daraveră periculósă“, farsă în 1 act, localisată de I. Em. Bobancu. Va fi representată prin d-niĭ: V. Moldovan, D. Bucă, d-ra E. Răşnovean şi d-l G. Stinghe. — Apoi se va representa comedia în 1 act de Alexandri: „Creditorii“ prin d-l: N. Purcărea, d-ra Elena Pufu, d-niĭ: N. Ardeleanu, N. Scurtu, Al. Benigal, I. Prunache, V. Ogea, N. Voina, D. Gârneţĭ, G. Iliescu. După producţiune urmézä dans. Intrarea: de persónă 60 cr., pentru studenţĭ 40 cr.

Adresarea scrisorilor în Budapesta. Primim din partea direcţiuneĭ de poste şi telegraf pentru publicare o cerere, prin care se aduce la cunoscinţa publicului, că scrisorĭ adresate la Budapesta de multe-orĭ nu pot să ajungă curênd la destinaţiă, căcĭ în mare parte adresele nu sunt complecte, arătându-se numaĭ strada şi numĕrul caseĭ, pe când înafară de acestea maĭ trebue să fiă însemnat pe adresă cu deosebire şi cercul administrativ, apoi etagiul şi numĕrul uşeĭ. Publicul e rugat în interesul propriu, ca pentru evitarea întârdiărilor şi pentru uşurarea serviciuluĭ şi aşa destul de greu al personaluluĭ să însemne pe scrisorile şi pachetele adresate în Budapesta, pe lângă stradă şi numĕrul caseĭ, şi cercul administrativ (I—X), apoi etagiul şi n-rul uşeĭ.

Un soldat, care îşĭ tae mâna. Un fapt din cele maĭ crude s'a sĕvêrşit Lunĭ la bateria I din regimentul 2 de artileriă din Bucurescĭ. Pe la 8 óre diminéţa, soldatul Nicolae Ion, intră în bucătăria regimentuluĭ, luă un topor, îşĭ puse mâna stângă pe tăetor şi isbindu-o cu putere, îşĭ reteză degetele. Nisce alţĭ soldaţĭ, vĕdênd cele petrecute, dĕdură alarma. Aghiotantul de serviciŭ veni numaĭ decât şi la întrebările ce puse luĭ Nicolae Ion, acesta rĕspunse: — Eu aveam acasă un bou, pe care îl iubeam ca viaţa. Erĭ primiĭ o scrisóre, că mi-a murit boul şi de dorul luĭ, voiŭ să mor şi eu. Nenorocitul soldat fù pansat la infirmeria regimentuluĭ şi după acea fù dus la spitalul militar împreună cu degetele, carĭ fură adunate de jos.

Concertul G. Enescu la Paris.

Paris, 11 Febr. n. 1900.

(Corespondenţă part. a „Gazetei Transilvaniei“.)

Erĭ a cântat tinĕrul G. Enescu concertul pentru violină de Beethoven (op. 61) aicĭ la Paris. Sala cea mare a Châtelet-uluĭ, în care se dau în fiă-care Duminecă marile concerte de sub direcţia luĭ Colonne, era plină de lume. Enescu e deja cunoscut publicului parisian. De doĭ anĭ încóce el a debutat de două-orĭ cu două marĭ composiţiunĭ ale sale. Acuma „publicul a venit sĕ aplaude pe violinistul celebru în persóna tinĕrului compositor atât de admirat“, scrie „Le Journal“ de Lunĭ, ér „Le Figaro“ conţine o lungă recensiune, în care cunoscutul Alfred Bruneau scrie următórele: „...Am ajuns chiar la vreme la Châtelet pentru ca sĕ pot audi pe d-l George Enescu. Tinĕrul compositor, care are un talent atât de remarcabil şi escepţional, a raportat premiul cel maĭ mare de vióră la concursurile din urmă ale Conservatoruluĭ. Ceea-ce pe lângă celelalte însuşirĭ ale luĭ îmĭ place maĭ mult la el e, că el n'are nimic din „virtuositatea“ obicĭnuită. A interpretat concertul de Beethoven ca un mare artist, cu o nobleţe de stil, cu o autoritate, cu o stăpânire a materieĭ şi cu o profunditate de sentiment admirabilă, aducêndu-mĭ aminte — comparaţia mi-o impune — de d-l Saint-Saëns la piano. Acesta e, cred, cel maĭ mare elog, ce i-se póte aduce cuĭ-va. A fost viu aclamat“.

D-le Redactor! Am pus înaintea corespondenţeĭ mele aceste cuvinte traduse verbal după critica unuĭ Frances, pentru ca vorbele mele, ce vor urma, sĕ nu pară esagerate. Eu n'am fost singurul, care am fost răpit erĭ de cântecul luĭ Enescu, ci toţĭ ceĭ cincĭ miĭ de ascultătorĭ, carĭ umpleau sala concertuluĭ, au admirat pe acest tinĕr fenomenal.

Concertul s'a început cu uvertura din „Olandesul sburător“ de Wagner. Apoi a urmat Enescu. De cum păşi pe scenă, ceĭ, carĭ îl sciau din aniĭ precedenţĭ deja, au început sĕ-l aplaude, ér ceĭ, carĭ îl vedeau pentru întâia-óră, se sculau în piciore miraţĭ. Căcĭ e lucru neobicĭnuit, ca sĕ se arate în concertele acestea, carĭ au faima de unele dintre cele dintâiŭ ale lumiĭ, un tinĕr, căruia abia îĭ mijesce mustaţa. Enescu n'are încă 20 de anĭ împliniţĭ. Colonne vorbesce cu el. Enescu e favoritul sĕu. In sfîrşit ceĭ 150 de esecutanţĭ încep Allegro. E Beethoven acesta, îl recunoscĭ din acordurile dintâiŭ! Şi de-odată ca un glas din depărtare se aude vióra luĭ Enescu. Rĕsuflarea tuturor e oprită. Sunetele acestea curate ca apa de munte, dulcĭ ca cântările serafimilor şi pline, că fiă-care sunet îţĭ părea o picătură rotundă... pare că nu pot fi scóse uneĭ violinĭ de mână omenéscă. Numaĭ Sarasate maĭ scie face astfel de minunĭ, numaĭ el are modulaţiunile acestea, pianissimurile acelea aeriane, pe carĭ abia le audĭ, le visezĭ, le presupunĭ par'că şi totuşĭ sunt întregĭ şi pline! M'am uitat la cel ce cânta. Nimic, nimic din mişcările caracteristice ale virtuoşilor. Cu capul în pământ, el cânta, purtat de tonurile propriuluĭ sĕu cânteo în alte lumĭ, numaĭ mânile i-se mişcau. Părea un cioban, care visător cântă doina sa favorită, nemişcat, cu ochiĭ ţintă spre un punct înaintea sa cu gândurile departe, departe şi cu sufletul sĕu întreg în doina sa.

E multă, multă doină în esecutarea luĭ Enescu. Póte părţile, carĭ cer un suflet bărbătesc, n'au fost esecutate cu destulă energiă, dér părţile lirice au fost absolut neîntrecute. Enescu însĕ nu e unilateral, nu e numaĭ sufletul sentimental, care se pierde în lirismul luĭ Beethoven, el e înainte de tóte un om cu o pricepere musicală estraordinară şi e stăpân absolut pe vióra sa. Rondoul admirabil dela urmă şi cadenţa dela început au arătat acésta.

Caragiale a spus într'un articol din „Paginĭ literare“, că fiă-care popor nasce artiştĭ marĭ, dér de obşte aşa, că e abundent în a nasce o specie de artiştĭ şi-ĭ lipsesc representanţiĭ celorlalte arte aprópe cu desĕvîrşire. Musica e acasă în Germania, Italia şi Francia. România pare că nu-ĭ e cunoscută. Singuriĭ: Stefănescu şi Enescu sunt ceĭ ce pricep musica în tótă ţéra românéscă. Cel ce a spus vorbele astea, el însu şi, deşi diletant, e unul dintre ceĭ maĭ profundĭ pricepătorĭ aĭ musiceĭ la noi. El are dreptate, că afară de câte-va talente — maĭ multe încă la noi în Ardeal decât în Ţéră, — carĭ şi ele au să se lupte mereu cu micile miseriĭ dilnice, carĭ le sugrumă în aspiraţiile lor, noi n'am avut nicĭ un geniu musical până acum. Până la Enescu. Dér în acest tinĕr estra-ordinar doina nóstră atât de admirabilă, pare-că a vrut sĕ întrupeze tot geniul eĭ.

Fără sĕ fiĭ Român trebue sĕ-l admirĭ. Dela întâia mişcare a arcuşuluĭ până la cea din urmă, atenţiunea a tot ce e pricepĕtor de musică în Paris a fost încătuşată de arta luĭ Enescu. O salvă nesfîrşită a urmat după cadenţa părţiĭ prinse, ér când în mijlocul edmirabiluluĭ larghetto a plesnit o córdă a violineĭ, la toţĭ li-s'a oprit rĕsuflетul. Colonne se uita îngrijat la artist. Dér el cânta maĭ departe pe treĭ córde, apoi prindênd violina celuĭ dintâiŭ violinist din orchestră, i-a luat'o şi a urmat cântarea aprópe fără pausă, atât de admirabil şi atât de duios, că sala întrégă, uitându-se, a început sĕ aplaudeze în mijlocul concertuluĭ. La urmă a fost viu aclamat de repeţite-orĭ.

Sĕ ni-l ţină Dumnedeu spre fala neamuluĭ.

Depestraje.

Din partea *Reuniuneĭ învĕţătorilor români* dela şcólele popor. confes. ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII primim spre publicare următorul:

Apel.

Către toţĭ P. T. D-niĭ autorĭ de opurĭ literare şi scienţifice şi către toţĭ iubitoriĭ de cultură şi progres.

Marele Archimede a esclamat odinióră: „*Da mihi ubi consistam, et terram dimovebo*“. Noi dicem astădĭ: „Daţĭ şcóleĭ române confesionale tóte cele de lipsă, şi acésta va reforma societate românéscă“!

Pĕtrunşĭ de importanţa, ce o póte avé o şcólă confesională română asupra némuluĭ nostru, învĕţătoriĭ ordtodocşĭ românĭ din şépte protopopiate ale de Dumnedeu scutiteĭ diecese a Araduluĭ, au format o reuniune, în care tot membrul sĕ afle cele necesare pentru progresarea sa culturală, în scopul, ca de acĭ sĕ se reserve asupra poporuluĭ român binecuvêntările fericireĭ omenescĭ.

Neajunsurile materialĭ însĕ ne fac pedecĭ întru realisaraa nobilelor nóstre intenţiunĭ; de aceea îndrăsnim şi acum a incomoda, séu póte chiar a molesta generósa şi nobila nóstra inteligenţă, cu rugarea umilită, sĕ binevoiască a dona pe séma bibliotecei nóstre câte un esemplar din scrierile lor valoróse şi alte opurĭ de valóre, séu doră însaşĭ valórea cutăruĭ op, carele noi apoi îl vom recvira în favorul bibliotecei, din care membriĭ doioşĭ de cunoscinţe nouă sĕ-şĭ pótă stêmpĕra tot maĭ mult laudabilul strĕmur.

Orĭ-ce donaţiune în favorul bibliotecei, rugăm a-se trimite la adresa subscrisuluĭ preşedinte şi despre tóte vom rĕspunde prin raţiociniu şi mulţămită publică.

Arad, din şedinţa comitetuluĭ central ţinută la 4 Ian. n. 1900.

Prof. Teodor Ceontea, preşedinte. *Iosif Moldovanu*, secretar prim.

Literatură.

A eşit de sub tipar ***Al doilea capitol din contabilitatea duplă***, de *I. C. Panţu*. Acéstă nouă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.*

La creditul cambial s'a introdus o afacere de patru lunĭ, trecută în registrele principale şi auxiliare după metodul usitat la noi, precum şi după metodul numit francés, întocmaĭ aşa, după cum se întrebuinţéză în practică, arătându-se încheerile lunare şi încheerea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărţélă sistematică a afacerilor, s'a esplicat scontul de cambiĭ şi reescontul, afacerĭ cu monete, avansurĭ pe efecte publice (lombard); împrumuturĭ pe alte gagiurĭ (marfă etc.) şi depunerile spre fructificare. Esplicările s'au făcut la singuratice casurĭ şi apoi s'au combinat la micĭ afacerĭ, carĭ durézä treĭ şi şése lunĭ, arătându-se încheerea într'un Maestru tabelar şi la urmă arătându-se trecerile, aşa după cum se întêmplă în practică, în registre principale şi auxiliare.

Preţul este 2 corone + 10 banĭ porto. De vêndare în Braşov: la Tipografia „A. Mureşianu“ şi la Libraria N. Ciurcu. In Sibiiu: la Libraria archidiecesană. — Atragem atenţiunea publicului nostru, îndeosebĭ a celor ce se ocupă cu afacerĭ comerciale, precum şi a membrilor din direcţiunile băncilor nóstre şi a funcţionarilor acestora, asupra acesteĭ lucrărĭ de neapĕrată trebuinţă.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

La petrecerea cu joc arangiată de corpul învĕţătoresc din Preşmer la 30 Ian. a. c. au întrat cu totul 177 cor. şi 20 fil. Spesele au fost 105 cor. şi 42 fil. Din venitul curat de 71 cor. 78 banĭ destinat spre scopurĭ de binefacere s'a dat:

1) Pentru masa studenţilor în Braşov 20 cor. 2) La fondul despărţ. I al Asociaţiuneĭ 20 cor. 3) La fondul pentru facerea uneĭ stindard şcolar în Preşmer s'a dat 10 cor. 4) La fondul corpuluĭ învĕţătoresc din loc 21·78 cor.

Cu acéstă ocasiune ne ţinem de datorinţă a esprima mulţămita nóstră tuturor participanţilor şi în special d-lor, carĭ au contribuit peste preţul întrăreĭ, şi anume: M. Tieskes v. jude 3 cor. K. Billasch dir. fabr. 1·40 cor. Al. Thier veterinar 1·40 cor. Teodor Bobu 2 cor. Anton Kuballa 1·20 cor. Mich. Negruţiu Markoş 1·20 cor. I. Türk jude 1 cor. George Preus notar. 80 b. Fr. Sindel paroch ev. 80 b. Cr. Schmidt cap. 40 b. Fr. Schmidt rector 40 b. Ioh. Copony notar 40 b. Ioh. Binder învĕţ 40 b. Fr. Koch învĕţ. 40 b. Dr. Fr. Boltres medic 40 b. Ivan învĕţ. Buzeu 40 b. Kath. Köcher 40 b. Rosa Horvath 40 b. David Bogolea învĕţ. Dobêrlău 20 b. Ana Kopony 20 b.

Preşmer, 1 Februarie 1900.

Cassarul.

ULTIME SCIRI.

Bruxella, 12 Februarie. O telegramă sosită adĭ diminéţă din Pretoria anunţă, că Burii Oranjenĭ au ocupat în 11 Februarie *întreg raionul dela Rennsburg al generaluluĭ Clements. Pierderile Englesilor sunt grozav de marĭ.* Generalul Clements a fost silit sĕ părăsescă tóte posiţiunile, ce le ocupa dela 1 Ianuarie încóce, şi *sĕ fugă la Arundel.*

Londra, 14 Februarie. „*Morning Post*“ publică un articol, în care pregătesce opinia publică englesă la desĕvêrşita cădere a Ladysmith-uluĭ.

DIVERSE.

Valea şerpilor. Intre stâncile munţilor Caucasuluĭ se află o vale, ce se numesce valea şerpilor. Acéstă vale cuprinde cam două mile cuadrate, închise jur împrejur de munţĭ înalţĭ şi între eĭ domnesce o primăvară eternă. Acĭ cresc arborĭ, arbuştĭ şi tot felul de plante orientale din cele maĭ alese, pasĕrile cu penele lor frumóse îşĭ fac cuiburile prin aceĭ arborĭ, isvórele cristaline şerpuesc argintiu printre stâncĭ şi pururea e clima domólă şi orizontul vecĭnic azuriu. Călĕtoriĭ, carĭ au vĕdut acéstă vale, au rĕmas cu impresiunea, că acĭ ar fi fost légănul primeĭ părechĭ omenescĭ. In luna Octomvre, când tóte păşunile, afară de cea din valea şerpilor, încep a se isprăvi, seminţiile nomade din Caucas se retrag pentru a petrece iarna în acest paradis. Dér în Martie deja, până când sórele încă nu şi-a revĕrsat peste tot locul radele sale căldurόse, părăsesc împreună cu turmele lor valea pentru de-a face loc fiorοşilor locuitorĭ, al căror nume îl pórtă acea vale.

Din acest timp începênd valea este deschisă pentru alte fiinţe: miĭ de şerpĭ, marĭ şi micĭ îşĭ au în acea vale locuinţa şi vaĭ de acea creatură, care s'ar rĕtăci pe acolo. De departe, de pe délurĭ, s'au observat cu ajutorul ochianuluĭ scenele înfiorătóre, ce se petrec în vale, décă se rĕtăcesce pe acolo vre-o fiară sĕlbatică. Şerpiĭ şuerând se încolăcesc în jurul prădiĭ, care scóte ţipete desperate de durere. In cele din urmă, după o luptă desperată, prada este omorîtă şi mâncată de şerpĭ.

*

Cum adórme omul? După ceĭ maĭ renumiţĭ scriitorĭ simţĕmintele omuluĭ, când se culcă, nu adorm tóte de-odată, ci pe rînd unul după altul. Maĭ întâiŭ nerviĭ feţiĭ, prin închiderea ochilor, îşĭ perd susceptibilitatea, pe când tóte celelalte simţirĭ funcţionézä încă pe deplin. Al doilea simţ, care ese din funcţiune este al gustuluĭ, acestuia îĭ urmézä simţul mirosuluĭ, după el simţul auduluĭ şi în fine simţul pipăituluĭ. Durmirea nu este la tóte simţurile egală, unele dorm maĭ greu, altele maĭ uşor, anume simţul pipăituluĭ dórme maĭ uşor, aşa că el se şi deştéptă maĭ iute, după acesta urmézä simţul auduluĭ, al gustuluĭ şi în fine al mirosuluĭ.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Februarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.85
Renta de coróne ung. 4%	98.25
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	100.75
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	99 90
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	99.40
Bonurî rurale ungare 4%	93.25
Bonurî rurale croate-slavone	94.—
Impr. ung. cu premii	162.25
Losurî pentru reg. Tisei și Seghedin	141.25
Renta de argint austr.	99.95
Renta de hârtie austr.	99.95
Renta de aur austr.	99.20
Losurî din 1860.	137.20
Acții de-ale Băncei austro-ungară	126.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit	187.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit	236 20
Napoleondorî	19 26
Mărcî imperiale germane	118.15
London vista	242.30
Paris vista	96.25
Rente de coróne austr. 4%	99.30
Note italiene	89.75

Cursul pieței Brașov.

Din 15 Februarie 1900.

Banonota rom.	Cump.	18 80	Vênd.	18.88
Argint român.	Cump.	18.50	Vênd.	18.60
Napoleond'orî.	Cump.	19.10	Vênd.	19.20
Galbenî	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescî	Cump.	2.54	Vênd.	2.55
Mărcî germane	Cump.	117.80	Vênd.	—.—
Lire turcescî	Cump.	21.40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		202.—	Vênd	203.—

Nr. **2448**—1900.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce spre conoscința publică, cumcă socotéla cassei orfanale pro 1899 examinată și clausulată de comtabilitatea orășenéscă, se află în decursul a 15 dile la scaunul orășenesc orfanal și se póte în decursul órelor de oficiu examina din partea fiecărui. Eventualele observărî în contra acestei socotelî se pot în decursul amintitului termin ascerne acestui magistrat.

Brașov, 14 Februarie 1900.

Nr. 862 *Magistratul orășenesc.*

Nr. **726**—1900

PUBLICAȚIUNE.

Prin acésta se aduce la cunoscința publică, că pe basa conclusului representanței comunale orășenescî din 23 Novembre 1899, întrat în putere de drept, referitor la acoperirea deficitului de 152,811 coróne 22 banî, în preliminariul de buget a orașului Brașov pe anul 1900 ca dare comunală s'au prescris pentru proprietarî 34%, éră pentru ceialalțî contribuabilî de dare 30%, care dare se va încassa conform dispositiunei art. de lege XLIV din anul 1883.

Brașov, 5 Februarie 1900.

854,2- 2. *Magistratul orășenesc.*

„LIPOVANA" institut de credit și economii în LIPOVA.

CONVOCARE

Domnii acționarî ai institutului de credit și economii „LIPOVANA" societate pe acții, se învită la a

VI-a Adunare generală ordinară

care se va ține în **1 Martie a. c. la 10 óre a. m.** în localul institutului, opidul Lipova.

Obiecte de pertractare:

1. Raportul direcțiunei pe al șéselea an de gestiune.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Darea absolutoriului direcțiunii și comitetului de supraveghere (§ 26 din statute)
4. Deciderea asupra întrebuințării profitului curat și fixarea dividendelor pro 1899 (§§ 26 și 46 din statute).
5 Pertractarea eventualelor propunerî (§ 26 lit. g. din statute.
6. Alegerea a doi membri în direcțiune și a unui membru în comitetul de supraveghiere.

Domnii acționarî carî voesc a participa la adunarea generală, în conformitate cu § 16 din statute se avisézá a depune la cassa institutului acțiile înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, 1 Februarie 1900.

Ales. Mocsonyi m. p.
președinte.

RAPORTUL
comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Avem onóre a Vě raporta, că am urmat cu atențiune atacerile institutului din decursul anului de gestiune 1899, și am aflat exemplară punctualitate și ordine la institut, atât cu ocasiunea revisiunilor prescrise de statute cât și a celor extra-ordinare. Tot astfel revědênd din posiție în posiție compunerea bilanțului și contului profit și perderî de pe anul 1899 le-am aflat în deplină consonanță cu cărțile principale și auxiliare ale institutului și conform legii comerciale.

Vě raportăm în fine, că primim propunerea direcțiunii relativă la distribuirea venitului curat de pe anul 1899 — conform bilanțului de fl. 9707.93 — și rugăm onorata adunare generală sě binevoiască a da absolutoriul pe anul de gestiune 1899 atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere.

LIPOVA, 1 Februarie 1900.

Prof. Teodor Ceontea m. p. — președinte. *Toedor Cosma* m. p.
Stefan Bordoșiu m. p., *Terențiu Petroviciu* m. p.

CONTUL BILANȚULUI

ACTIV.

	florinî	cr.
Cassa în numěrar	4647	38
Escompt	292360	67
Credite personale	19826	80
Credite cambiale cu acoperire hipot.	15961	—
Imprumuturî hipotecare	12199	50
Lombard	3930	—
Efecte publice	1479	—
Realitățî	576	12
Mobiliar fl. 420.— amortisare „ 50.—	370	—
Diverse conturî debitóre	1799	62
	353150	09

PASIV.

	florinî	cr.
Capital pe acții	50000	—
Fond de reservă	12896	43
Fond de pensiunî	734	—
Depunerî spre fructificare	195633	92
Reescompt	77405	80
Dividende neridicate pro anul 1897 fl. 40.— „ 1898 „ 80.—	120	—
Conturî curente	2800	—
Diverse conturî creditóre	433	15
Interese transitóre	3418	86
Profit curat	9707	93
	353150	09

PROFIT ȘI PERDERI

EȘITE.

		florinî	cr.
Interese:			
de depunerî spre fructificare	11071.10		
de reescompt	5351.42		
de cont curent	130.90	16553	42
Spese:			
salarii	3091.68		
chirie, imprimate, registre, diverse	1288 87		
marce de presență	459.—	4839	55
Contribuțiune:			
directă	2819.94		
10% dare după interesele la depunerî	1107.11	3927	05
Amortisare:			
din cambii	100.—		
„ spese advocațiale	100.—		
„ mobiliar	50 —	250	—
Profit curat		9707	93
		35277	95

INTRATE.

		florinî	cr
Interese:			
de escompt	28605.69		
„ credite personale	2408 71		
„ „ camb. cu acop. hip.	1625.12		
„ împrumuturî hipotecare	1362.43		
„ lombard	497.20		
„ efecte	59.22	34558	37
Provisiunî		719	58
		35277	95

LIPOVA, 31 Decembre 1899.

Voicu Hamsea — director esecutiv. **Sever Bocu** m. p. — prim-comptabil.

Direcțiunea:

I. Cimponeriu m. p., *Dr. G. Popescu* m. p., *I. Dehelean* m. p., *P. Papp*, m. p., *A. Ciugudean* m. p., *D. Popoviciu* m. p.

Confrontându-se cu cărțile principale și ausiliare le-am aflat esacte.

LIPOVA, 1 Februarie 1900.

Comitetul de supraveghiere:

Teodor Ceontea m. p., președinte, *Teodor Cosma* m. p., *Stefan Bordoșiu* m. p., *Terențiu Petroviciu* m. p.

Sz. **58**—1900.
végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a zernesti kir. járásbiróság 1884-évi 72. plg. számu végzése következtében Puscariu József brassói ügyvéd által képviselt Tisca György javára Mosoiu Josif fundátai lakos ellen 486 korona s jár. erejéig 1894. évi január hó 26 án foganatositott kielégitési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 760 korra becsült következő ingóságok u. m.: 1 ló, tehenek és juhok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbiróság 1899. évi Pv. II. 58/4 számu végzése folytán 486 kor. tőkekövetelés, ennek 1886. évi január hó 1-ső napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 72 korona 80 filér biróilag már megállapitott költségek erejéig Fundátán, Mosoiu Josif lakásán leendő eszközlésére **1900. évi Február hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingoságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten, 1900 évi Február hó 7 napján.

HUSZÁR VILMOS
kir. birosági végrehajtó.

857.1—1